

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XXVII. évfolyam 7. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző online folyóirat *

2020. július

A tartalomból:

4. Civil sarok:
Ipacs Tibor
5. IN MEMORIAM:
Márton Gáborné
6. Tizenöt éve a papi pályán
9. Kuláküldözés emléknep
Endrődön

20. Trianon 100. évfordulója
Hunyán

Hunyai búcsú

húsz éve volt az alapkövetéte

2020. június 28-án vasárnap került sor a hunyai Szent László templom búcsújának a megrendezésre. 11:30-kor ünnepi litánia volt, majd a búcsúi szónokunk Iványi László atya megérkezése után körülbelül 12:00 órákor kezdődött az ünnepi nagymise. A szentmisen részt vett Czank Gábor endrődi plébános, a hunyai, a kondorosi, mind a gyomaendrődi hívek közül sokan! Imár többéves hagyomány, hogy Gyomaendrődön gyalog is érkeztek zarándokok.

László atya a szentmise kezdetén kiemelte, hogy ezekben a napokban negyven éve, hogy először állt itt ezen a helyen, amikor újmisésként Lengyel atya meghívta, hogy ő legyen, mint újmisésként, a templombúcsú főpapja. Majd emlékeztetett arra, hogy templomunk idén húszéves. Születésnapunk köszöntőre nem illik üres kézzel menni, ezért ő sem jött üres kézzel. Templomunkat megajándékozta egy Irgalmas Jézus képpel.

Homíliájában beszélt a templom ala-

pításáról, hisz egy nap különbséggel 20 éve ezen a napon volt a templom alapkövetéte. Felolvasta az Alapító okiratot – immár történelem – amely egy rozsdamentes acélhengemben van elhelyezve a templom fundamentumában, a bejáratnál.

Szentbeszédében kiemelte Szent László király erényeit. Legendái bizonyítják, hogy tisztelték, szerették.

Aktualitása: Szent István és Szent László a két nagy országépítő király, akik a kereszténység erejével biztosították azt, hogy ma is élünk.

Ma a világban tombol a pogányság, a balliberális eszmék. Őnek pusztítanak, rombolnak, kulturális értékeket döntenek le. Nemcsak Amerikában, itt is.

A két király példája megmutatta, hogy csak a keresztény hit és kultúra a záloga megmaradásunknak.

A templombúcsú ünnep szeretet vendégséggel zárult.

(folytatás a 18. oldalon)

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola hírei

Idegen nyelvi vetélkedő

Iskolánkban játékos vetélkedőn mérhették össze tudásukat a diákok 2020. március 11-én.

A jó hangulatú verseny első három helyezettje:

1. Csirkeláb csapat
2. Canadian Girls
3. Random Csapat

A többi csapat is szépen szerepelt.

Trianon 100.

2020. június 4-én volt a trianoni békediktátum századik évfordulója.

A békésszentandrás Hunyadi János Katolikus Általános Iskola és a gyomaendrői Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Gimnázium hetedikes diákjai, osztályfőnökeik, valamint intézményvezetők közösen emlékeztek 2020. június 4-én a trianoni békediktátumra. A 100. évfordulón verset mondtak, énekeltek, s mindezt a Történelmi Magyarország közepén, Szarvason.

A Határtalanul pályázat segítségével a két iskola diákjai ősszel Székelyföldre kirándulhattak, s tölthettek együtt felejthetetlen napokat. Ennek záró eseménye volt a trianoni megemlékezés.

A március óta tartó veszélyhelyzet feloldása után először találkozhattak a gyermekek, vehettek részt közös programban, örülhettek egymásnak.

Tanár búcsúztató, ballagás

„Mindig azt hittem, hogy az első napok voltak a legnehezebbek. Tévedtem. Az utolsók azok.” (Leiner Laura)

Idén nem hagyományos keretek között tartották nyolcadikosaink búcsúzásukat iskolájuktól, tanáraiktól.

2019. június 17-én péntek délután előbb nevelőiktől (tanár búcsúztató), majd az intézménytől köszöntek el végzőseink. Osztálytermükből elindulva s az iskola folyosóit bejárva jutottak el az udvarig, ahol utoljára voltak így együtt. Czank Gábor atya, iskolánk plébánosa, lelki vezetője tanulságos történettel és áldással bocsátotta útjukra őket, Tóth Ferenc intézményvezető úr a megváltozott körülményekről, kihívásokról beszélt. Alsóbb évfolyamok nevében a hetedikesek búcsúztak versben és prózában, A Szent Gellért-érem kiosztása után a héliumos lufik elengedésével ért véget családias ünnepségünk, s léphettek ki diákjaink a nagybetűs életbe.

Tanár búcsúztató és ballagás

Civil sarok

„Egy tragédia döbbsentett rá milyen rövid az élet, és nem szabad halogatnunk, hogy legalább megpróbáljuk megvalósítani az álmainkat”

Interjú Ipacs Tibor közgazdász műfordítóval

Gyermekkorát Gyomaendrődön töltötte, mindig is vonzódt az idegen nyelvekhez. Külkereskedőként dolgozott tíz évig, jelenleg műfordítóként éli mindennapjait. Ipacs Tibort kérdeztem életéről, munkájáról, könyvekről és fordításról.

Kezdjük egy rövid bemutatkozással, mit lehet tudni rólad?

1977-ben születtem Mezőtúron, de mindig is Endrődön laktunk. Előbb a Baross Gábor, majd a Kodály Zoltán utcában. Szakmámat tekintve közgazdász vagyok, egy csodálatos feleségem van, és két gyönyörű kislányom.

Gyermekkorodat Gyomaendrődön töltöted, itt jártál iskolába. Mit jelentett neked ez a település?

Nagyon szép gyerekkorom volt, a mai napig emlékszem, milyen jókat játszottunk az ártéren, telente pedig a szüleimmel szánkóztunk a gátoldalon. Mind az általános iskolában, mind a gimnáziumban remek tanáraink voltak. 1986-ban kezdtem el oroszul tanulni Tímár Sándor tanár úr vezetésével, aki megszerettette velünk a nyelvet. Nagyon szerettem volna angolul is tanulni, erre 1992-től nyílt lehetőségem a gimnáziumban. Nagyon szerencsések voltunk, mert az oregoni Dyna Goff személyében anyanyelvi tanárt is kaptunk két évre, és Papp Marietta tanárnővel együtt (ő már sajnos nem él) nagyon jó hangulatú órákat tartottak nekünk. De jártam még angolórára Varga Lászlóné Icuhoz, oroszra Róza Vendelhez, és Butsi Erika tanárnőhöz. Mindnyájuknak nagyon sokat köszönhetek.

Mennyire kötődsz még Gyomaendrődhez?

Sajnos már nincs meg a családi házuk, de a mai napig kétháromhavonta hazamegyek Gyomaendrődre, és mindig jó érzés. Szívesen gondolok a szülővárosomra, jó érzés endrődinek lenni. És mindig, mindenkinek elmondom, hogy a világ legjobb kolbászát Békés megyében készítik.

Hogyan lesz egy közgazdászból műfordító, mi vonzott téged erre a területre?

Az egyetem után közel egy évtizeden át külkereskedőként dolgoztam, nagyon sokat utaztam a világban. 2011 márciusában tragikus hirtelenséggel elveszítettem az édesapámat, és akkor döbbsentem rá, milyen rövid az élet, és nem szabad halogatnunk, hogy legalább megpróbáljuk megvalósítani az álmainkat. Engem már régóta izgatott a műfordítás, mindig megnéztem, hogy ki fordított egy-egy kötetet. Munka mellett tolmács szakfordító diplomát szereztem, majd elkezdtem hívogatni a kiadókat. A sokadik próbálkozásra kaptam egy próbafordítást, ami jól sikerült, így rám bíztak egy könyvet.

Ipacs Tibor közgazdász, műfordító

2013 október végén jelent meg a *Látomás* című krimi (Linwood Barclay, kanadai író műve), amelyben életemben először ott állt, hogy *Fordította: Ipacs Tibor*. Édesanyám még látta a készülő könyv borítótervét, de a nyomdából kijött kötetet már nem vehette a kezébe.

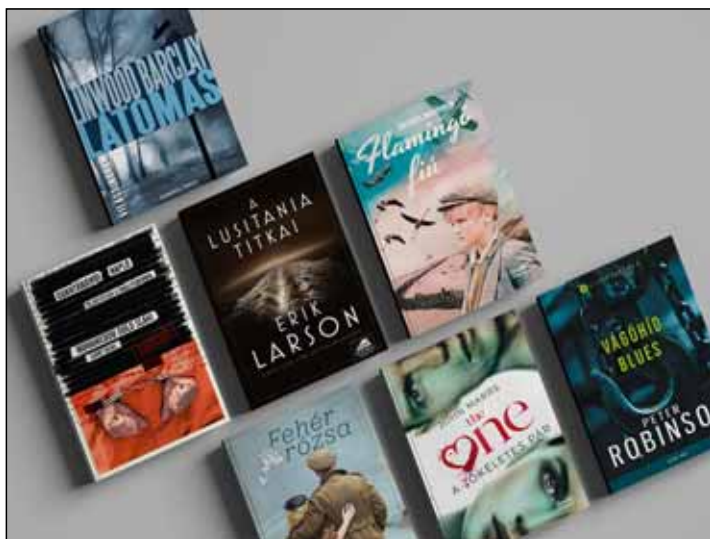
Hogyan zajlik a műfordítás folyamata, mit kell erről tudni?

A legtöbbször kéziratot kapok pdf-ben, mert sokszor anynyira frissek a regények, hogy még angol nyelvterületen sem jelentek meg. Én szeretem először végigolvasni őket, mint bármelyik olvasó, utána pedig mondatról mondatra kell végigmenni a szövegen. Nagyon fontosak a kulturális utalások, az egyes szavak, kifejezések esetleges mögöttes jelentése, én mindig mindennek utánanézek. Sokat jártam Nagy-Britanniában, és mindig is érdekelt az ország kultúrája, történelme, így a brit írókkal valamivel könnyebb dolgom van, az amerikai, kanadai szerzőkkel nehezebb. De mindig szívesen tanulok. A párbeszédet a szöveg keretein belül igyekszem minél életesebbre formálni, több szerkesztőm is mondta, hogy abban jó vagyok. Mivel főleg otthonról dolgozom, nagyon sokat köszönhetek a feleségemnek, Bettinek, de már a gyerekek is értik, hogy ha az apjuk mereven néz a távolba az íróasztal mellett, akkor egy mondatot próbál megformálni.

A fordításban mi az, amit szeretsz, ami a legjobban érdekel?

Nagyon érdekes átlépni egyik nyelvből a másikba a „láthatatlan falon” át, és büszke vagyok, amikor jól sikerül a szöveg. Nagyon sok mindent lehet tanulni a szövegekből, hiszen rendkívül sok minden előkerül egy-egy regényben.

Volt-e kedvenc könyved, amit élvezettel fordítottál, il-

letve volt-e olyan, ami nehéznek bizonyult? A fordításaidról kapsz visszajelzéseket?

Mindegyiket szerettem, de hármát kiemelnék: Mohamedou Ould Slahi *Guantánamói naplója* cenzúrázott szöveggel jelent meg, ami eléggé megnehezítette a fordítást. Erik Larson történész olyan izgalmasan írta meg a Lusitania elsüllyesztésének történetét, mint egy krimi, viszont sok hajózási kifejezéssel kellett megküzdeni. A híres angol gyerekkönyv-szerző, Sir Michael Morpurgo *Flamingó fiúja* is gyönyörű történet a barátságról és elfogadásról, a szerző pedig azt írta a kötetbe nekem, hogy tudja, milyen nehéz a műfordítás, hiszen ki kell találni a szerző gondolatait is.

A *moly.hu* könyves oldalon sokszor írnak az olvasók, hogy tetszett nekik a fordításom, de nagyon jól esett, amikor a gimnáziumi osztályfőnököm, Kovácsné Vári Eszter írt egy könyvem kapcsán vagy amikor Bakucz Péter, egyetemi csoporttársam mondta, hogy még a kádban se tudta letenni *A Lusitania titkait* – ami persze a szerző érdeme, hiszen én csak tolmácsoltam.

Te milyen könyveket szeretsz olvasni?

Nagyon szeretek olvasni, nem múlik el nap anélkül, hogy ne olvasnék. Szívesen veszek a kezembe szépirodalmi műveket, de szeretem a krimiket, a XX. század történelméről szóló könyveket, zenei könyveket, egyszerűen sok mindent olvasok magyarul és angolul is, ritkábban oroszul.

Ha van szabadidőd, azt mivel töltöd?

Nagyon szeretek a családommal lenni, de szívesen hallgatom zenét, sokat olvasok, és szeretek filmeket is nézni, bár ha sok a munka, ez háttérbe szorul. Mivel nagyon fontosnak tartom az élőbeszédet, így gyakran hallgatom a BBC műsorát is, ez az internetnek köszönhetően ma már nagyon egyszerű.

Jelenleg min dolgozol? Van olyan könyv, aminek a fordítása nagy álmod?

Most egy amerikai szerző első kötetét fordítom, nagyon érdekes – és rettentően nehéz. John le Carré regényeit imádom, tőle szívesen fordítanék egyszer, de Ian Fleming, Alan Sillitoe regényeinek vagy Dominic Sandbrook történelmi témájú könyveinek is örömmel nekifognék.

Fülöp Zoltán

In memoriam

Szülőföld: Bölcös, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Márton Gáborné Tímár Jolán

(1925. november 7. - 2020. április 24.)

1925. november 7-én született Szankon. Két világháborút is megjárt gazdálkodó édesapja és család szerető édesanyja mindent megtett azért, hogy Jolikát és húgát Ancikát a lehetőségekhez képest tisztességben fölnevelje és taníttassa. Tőlük tanulták meg a magyar föld, a magyar nóta szeretetét.

A háborús idők úgy hozták, hogy korán munkába kellett állnia, postás kisasszony lett, le is vizsgázott a postatiszti tanfolyamon. Évekig körzeti tartalékos volt, folyamatosan új helyre ve-

zényelték.

Végül Endrődre sodorta az élet. Itt ismerkedett meg élete párjával, a fiatal tanítóval, Márton Gáborral, akivel 1952 pünkösdjén összeházasodtak. Nagyon nehéz idők jártak ekkor, de vállalták a családalapítást. 3 gyermeket neveltek föl úgy, hogy közben Jolika néni a család és munka mellett óvónőképzőt, majd tanítóképzőt végzett. 23 évig éltek és dolgoztak Nagylaposon, majd 1975-ben saját családi házba költöztek a ligetbe. Ez az endrődi ház lett az unokák kedves helye, sok időt töltöttek itt. A szép kert lett a mama hobbi, téli időben pedig a kézimunkázás és az olvasás.

Nyugdíjba vonult, de még utána is évekig tanított. Közben gyerekeik felnőttek, vidéken telepedtek le. Áron, Ildikó és Kati 7 unokával tértek vissza újra és újra a kedves nagyszülőkhöz. Voltak szomorú események, amelyek mélyen megviselték: Kató unokájának korai halála, egyetlen testvérének, Ancikának elvesztése, majd férjének, Marci bácsinak a betegsége, és 2010-ben bekövetkezett halála.

Jolika néni Kecske mértébe költöztették és még 10 évet élt a közelünkben. Gyermekei, unokái, majd dédunokái is megfordultak abban az otthonban, ahol csendesen, de nem magányosan töltötte élete utolsó éveit. Úgy hagyta itt ezt a földi életet, ahogy szerette volna, álmában érte a halál 2020. április 24-én.

Az 1952 pünkösdjén kötött esküvő után, a mai pünkösdi ünnepen szüleink hamvai egyesülnek a földi életük után, és a felhőkről tekintenek ránk. Nyugodjanak békében!

Katolikus oldal

15 éves papi pálya köszöntése

Június 21-én, a vasárnapi szentmise előtt köszöntötték az Endrődi Egyháztanács tagjai, a Mária Társulat, az Ol-táregylet és az Endrődi hívek nevében ft. Czank Gábor Gyomaendrődi plébánost, aki ezekben a napokban ünnepelte pappá szentelésének 15. évfordulóját.

Ungvölgyi János az Egyháztanács világi elnöke Szent Ágoston gondolataival vezette fel köszöntését: **„Minden idő alkalmas arra, hogy benne Istennek szolgáljunk. Használjuk fel az időt – és az szent idővé válik.”**

Beszédében elmondta, hogy büszkék arra, hogy a jó Isten Gábor atyát Endrődre vezérelte. Büszkék arra, hogy Szt. Ágoston gondolatai szerint általa szent időt élhetnek az Endrődi hívek. Különösen büszkék egy nem régen ismert tényre: A családfa kutatás során kiderült, hogy Hanyecz Tamás ük-ük-ükapja, és neje Barják Mária Endrődről kerültek Pécskára. Ezentúl mostmár a plébánost is endrődi, endrődi származású papként kö-

szönhetik. És nem utolsó sorban büszkék arra, hogy a Koronavírus idején, amikor nem tudtak templomba menni a hívek, naponta, az interneten keresztül élő adás formájában szentmisét közvetített számukra, illetve kérő imádságot imádkozott sok száz emberrel együtt Szt. Rókus és Szt. Sebestyén hathatós közbenjárását kérve a járványos kór mielőbbi megszűnéséért és a kérő ima meghallgatásra talált.

Végzetül az elnök a következő gondolatokkal zárta mondandóját:

„Imádkozunk Érted, hogy legyen erőd, egészséged, legyen kitartásod arra, hogy az egyre szaporodó filiaik mellett Endrőd maradjon szíved és lelked ékköve.

Mária, az Egyház Anyja és Szent Imre Herceg, egyházközségünk védőszentje kísérje további papi szolgálatodat!”

1920-2020

Nemzeti Összetartozás Napja Gyomaendrődön

Június 4-e, a megemlékezés jegyében telt városunkban is. Az eredetileg tervezett rendezvény és orgona koncert az életben lévő korlátozások miatt nem valósulhatott meg, de alkalmazkodva a megváltozott körülményhez, mégis szép megemlékezéseken vehettünk részt ezen a napon.

A délelőtti folyamán a hivatalos, városi rendezvényen Toldi Balázs polgármester gondolatait követően, a KDNP helyi szervezet nevében is elhelyeztük az emlékezés virágait a gyomai városrészen lévő Országzászlónál, majd 16 óra 32 perckor megkondultak a harangok mind a három felekezet templomában, emlékeztetve az utókort a Békediktátum 100. évfordulójára.

Este, fél héttől a Szent Imre Katolikus Templomban szentmisén vettünk részt a helyi Egyházközséggel közös szervezésben.

Czank Gábor plébános úr szenvedélyes és megható hangvétele gondolatai mélyen érintették a megemlékezni vágyó embereket, majd körmenet keretében, énekelve kivonultunk az endrődi városrészen lévő Hősök terére, ahol az Országzászló előtt, koszorúkkal, virágokkal és mécsesekkel emlékeztünk az országunkat megcsónkító, sebeket ejtő, szomorú eseményre.

A rendezvény a Szózat eléneklésével ért véget.

Lehóczkiné Tímár Irén

Megemlékezés Trianonról a Népházban

2020. június 28-án vasárnap délután 4 órakor szép számmal összegyűltünk a Szent Antal Népház földszinti nagytermében, hogy az Endrődi Egyházközség szervezésében megemlékezzünk a Trianoni békediktátum aláírásának 100. évfordulójáról.

Czank Gábor plébános bevezető szavai után Giricz László és Uhrin Gábor előadásait hallgathattuk meg. Giricz László tartalmas előadásában beszélt a történelmi előzményekről, valamint képek, hangeffektek segítségével idézte fel a múltat. Még Gróf Apponyi Albert beszédébe is belehallgathattunk.

Az előadás után Uhrin Gábor megosztotta az esemény résztvevőivel a múlt évben Budapest-Versailles (Trianon) között megtett, közel egy hónapig tartó gyalogos zarándokútját. Különös volt látni, ahogy az a néhány ember megjárta azt a hosszú utat, mely igen emberpróbáló volt. Valaki néhány nap után, vissza is fordult, ami érthető is, ez az előadásban is elhangzott. Az út azért is volt nehezebb, mert nem minden országban fogadták őket barátságosan, persze nem mindenhol volt ez így. A meleg idő ellenére a jelenlévők mindkét előadást figyelmesen hallgat-

ták, az előadók a végén ajándékban részesültek, amit Ungvölgyi János, az Egyháztanács elnöke adott át. Köszönjük a szervezőknek ezt a tartalmas vasárnap délutánt!

Fehér Zsombor

Önkormányzati

h í r e k

Magyarország Kormánya a magyar állampolgárok egészségének és életének védelme érdekében 2020. márciusában vész-helyzetet, különleges jogrendet hirdetett ki. A lakosságot érintő intézkedések mellett az önkormányzati munka is szünetelt, a hivatali ügyfelfogadás korlátozásra került. Elmaradtak a bizottsági és testületi ülések, minimalizálódtak a személyes találkozások. A döntések meghozatalára a polgármester volt felhatalmazva, de a költségvetési tételek forrásátcsoportosításánál a testület tagjai is véleményt mondhattak.

A több hónapon át tartó kényszerszünet után júniusban ismét ülésezhetett a Képviselő-testület, mivel a különleges jogrend visszavonására került. 2020. június 25-én a szokásos időpontban került sor a testületi döntések meghozatalára.

Az első napirendi pontban beszámoló elfogadásáról döntött a testület, amely részletes tájékoztatót nyújtott a vészhelyzet idején hozott polgármesteri döntésekről.

Az elmúlt, közel három hónapos időszakban 91 polgármesteri határozat, 4 polgármester által megalkotott rendelet és 11 társulási tanács, elnöki határozat született. A fajsúlyos döntések minden esetben egyeztetésre kerültek a testületi tagokkal, illetve azok a döntések nem lettek elhalasztva, amelyek szükségesek és halaszthatatlanok voltak. A Képviselő-testület elfogadta a beszámolót.

A Képviselő-testület egyhangúlag megszavazta a Közszolgálati Tisztviselők Napjának munkaszüneti nappá nyilvánítását.

Az ünnepet 1997-ben tartották meg először, akkor még Köztisztviselők napja néven, majd 2001-ben munkaszüneti nappá nyilvánították. 2011-ben döntött úgy az Országgyűlés, hogy július 1. a kormánytisztviselők napja is legyen. 2017-ben életbe lépett a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény, amely már nem nyilvánítja ugyan munkaszüneti nappá július elsejét, de lehetővé teszi, hogy a helyi önkormányzatok képviselő-testülete rendeletben rendelkezzen arról, hogy ismét munkaszüneti nap lehessen. Ez ugyanis lehetőséget biztosítana az ügyfelfogadás szüneteltetésére, valamint a csapatépítő foglalkozások megtartására. A testület elfogadta a határozati javaslatban szereplő rendelet-módosítást.

A képviselők elfogadták Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Gazdasági Programját és fejlesztési tervét. A Gazdasági Program tervezési időszaka 2019. október - 2024. szeptember közé esik. A program kijelöli a prioritásokat, a fejlesztésre és működésre fordítható források arányát. A fejlesztési elképzelések az eddig elért eredményekre vannak ráépítve, figyelembe véve a város népességmegtartó elképzeléseit. Mindhárom bizottság tárgyalta az előterjesztést és elfogadásra javasolta a Képviselő-testületnek.

Pályázatból megvalósult játszótér áthelyezéséről is döntés született.

2019-ben nyújtotta be a Képviselő-testület a TOP-7.1.1.-16-H-012-5 (CLLD) kódszámú pályázatát új közösségi tér kialakítása érdekében, a Határ Győző téren. A pályázatot támogatásra érdemesnek ítélte a szakhatóság. A Határ Győző tér környékén élő lakosoktól megkeresés érkezett a polgármester felé, amelyben tudatták, hogy nem igazán szeretnék, ha a téren valósulna meg a 15 millió forintos beruházás, mivel a környék ettől zajos és nyüzsgő lesz. A térség önkormányzati képviselője egyeztetett az ott élő

lakókkal, ahol a fentiek megerősítést nyertek. Ezután egy online kérdőív segítségével elindult az ötletelés, a helyszín kiválasztása érdekében. 173 beérkezett szavazatból 95 a Szabadság teret jelölte meg új helyszínül, ami a leadott voksok 54%-át teszi ki. A Képviselő-testület elfogadva a lakosság véleményét, megszavazta az új helyszínt.

Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása 2020-ban.

A helyi önkormányzatokért felelős miniszter pályázatot hirdetett meg különböző területeken az önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatására. Ilyen terület a belterületi utak, járdák, hidak felújítása is, melyre nyertes pályázat esetén vissza nem térítendő forrás igényelhető az adóerő-képességű lakosság szám arányában. /20.796 Ft/fő./

Az előterjesztésben javasolt utak: *Somogyi Béla utca 418 m, Polányi Máté utca 35 m, Kántorkert sor 132 m, Fazekasi út 76 m, Újkert sor 283 m.*

Járdák esetében: *Október 6 lkt., 74 m, Bajcsy Zsilinszky úton a Kossuth Lajos utca, Rákóczi utca között 138 m, Hídfő úti járda 150 m.* A vállalandó önerő összege: 14.560.931 Ft egy nyertes pályázat esetén. A Képviselő-testület támogatta a pályázat benyújtását.

Döntés született a Baptista Tevékeny Szeretet Misszió kérelme alapján, ellátási szerződés megkötése tárgyában.

A szeretetszolgálat kéréssel fordult a Képviselő-testülethez, miszerint szolgáltatást szeretne végezni városunkban, amely szenvedély és pszichiátriai betegek ellátását és társadalmi integrációját szolgálja. A BTESZ projekt középpontjában olyan települések állnak, ahol kevés férőhelyen működik, vagy nincs ilyen nappali intézmény. A kialakítást és elindítást saját költségvetési keretből valósítanák meg. Ehhez sem most, sem pedig a későbbiek során nem kérnek a várostól hozzájárulást. Önkormányzatunk folyamatosan felülvizsgálja a szociális szolgáltatásainkat és próbál megfelelni úgy, hogy hozzáigazítja a törvényi elvárásoknak, ezért ezt a feladatot eddig a Térségi Szociális Gondozási Központ látta el. A tizennyolcadik életévüket betöltött személyek, egészségi állapotuk, vagy idős koruk miatt ezen alapon igénybe vehették az (időskorúak) nappali ellátását. Ez azonban csak szükségmegoldás volt, mivel úgy a szenvedély, mint a pszichiátriai betegek gondozása sokkal komplexebb ellátást igényel.

A Képviselő-testület támogatta a BTESZ kérését és felajánlotta a kizárólagos tulajdonában lévő 5502 Gyomaendrőd Damjanich utca 1-2. szám alatti ingatlan bérbeadás útján történő hasznosítását a szervezet számára, havi bruttó 162.500 Ft/hó összegben. A Misszió kérésére a fenntartási költségek csökkentése érdekében álmennyezetet fog kialakítani, melynek költségét az önkormányzat megelőlegezi a kivitelező Zöldpark Kft. részére. A kölcsönt a befolyt bérleti díjből 3 év alatt fogja visszafizetni.

A Gyomaendrődi Bushido Judo Sportegyesület a Békés Megyei Judo Szövetség támogatásával, kérelemmel fordult a Képviselő-testülethez. Az egyesület a Gyomaendrőd Fő út 85. szám alatti, volt óvoda épületét bérbe kívánja venni. Az épület tetőszerkezete, valamint fűtési rendszere felújításra szorul, melyet az egyesület magára vállalt, illetve 2 db. csoportszoba raktárként funkcionál ugyan, de a szabad helyiségeket tudja használni az egyesület. Tekintettel arra, hogy sport tevékenység céljára kívánja hasznosítani, a testület ingyenesen adta át használatra az épületet az egyesületnek.

Lehóczkiné Timár Irén
Alpolgármester

Kuláküldözés emléknep Endrődön

Tisztelt emlékező közösség!

Engedjék meg, hogy az Endrődi Egyháztanács nevében tisztelettel és szeretettel köszöntsem Önöket. Az Országgyűlés 2012. március 26-án nyilvánította a kuláküldözés áldozatainak emléknapjává június 29-ét, Péter-Pál napját, amely a hagyomány szerint a betakarítás kezdete, a parasztság ünnepe. A Kereszténydemokrata Néppárt Gyomaendrődi Szervezete évről évre megemlékezik erről a szomorú eseményről szentmise és imádság keretében.

Engedjenek meg egy kis történelmi áttekintést, habár a jelen lévő idősebb korosztály részese volt Endrődön is ennek a kegyetlenségnek.

A parasztság történelme során szorgos munkával kapcsolódott be az árutermelésbe, az így szerzett jövedelmét pedig nem élte fel, hanem visszaforgatta a termelésbe, kisbirtokát fejlesztette, újabb földeket, igavonó állatokat vásárolt, esetenként alkalmi munkaeerőt alkalmazott, így bővítette a termelést, hogy középbirtokossá válhasson. Ennek az árutermelő parasztnak a megnevezése Magyarországon 1948-tól a pártsajtóban kulák lett, és úgy vált közismertté, mint kizsákmányoló, a dolgozó nép ellensége, akit karikatúrákon nagy hasú naplopóként ábrázoltak, de megjelent pók, pióca, vámpír vagy egyéb vérszívó alakjában is.

A kulák orosz eredetű szó, jelentése ököl, kizsákmányoló nagygazda, zsíros paraszt, zsugori, amely a parasztság bármely tagjának megbélyegzésére szolgált a Szovjetunióban.

A Magyar Dolgozók Pártja előtt álló feladatokat a Központi Vezetőség 1948. november 27-i ülésén így jellemezte, idézem: A szocializmus építésének módjában és formájában minden nép adhat a magából újat és sajátosat, de az alapban, a lényegben, a döntő kérdésekben nincs külön út. Amíg a paraszt azt látja, hogy a kulák egészen jól boldogul, addig hiányzik neki a serkentés a szövetkezésre. Ez a Szovjetunióban is így volt, de a gyökerében csak úgy tudjuk elintézni, ha elveszjük a földjét, házát, gépét, és hogy mit csinálnak velük, azt még nem tudjuk, de talán külön kulákválakat csinálnak, mint a Szovjetunióban, de azt látni kell, hogy ebből a kutyából nem lesz szalonna.

Emlékszem, anyukám mesélte el a következőt. Az Endrődi Tanácsházán dolgozott, mint közigazgatási főelőadó. A kuláküldözést Endrődön nagyon szélsőséges és brutális módon kezelték, sőt a központi akarattól eltérően igen súlyos testi bántalmazásokat is alkalmaztak a helyi kulákokkal szemben. A Temető utcában több ilyen család is volt. Az egyik eset, ahová hivatalból ki kellett mennie ellenőrizni az esetet egy járási hivatali kollégájával, egy síró feleség volt, aki alig merte elmondani a történeteket. Majd miután anyukámat ismerte, elővett a szekrényből egy véres törölközőt. Elmondta, hogy letépték a férje fülét, csak azért mert kulák volt. Az esetet kivizsgálták, és ezt követően ehhez hasonló véres megtorlás megszűnt Endrődön.

A kulákoktól, a családjaiktól nem kértek bocsánatot, nem kárpóolták őket. Akik közvetlen szenvedői voltak ennek a kornak, szinte alig élnek, vagy nagyon idősek. A kulák üldözöttek leszármazottai, gyermekei szétszóródtak az országban, sőt a nagyvilágban. Nagyon kevesen maradtak szülőfalujukban. A kulákgyerekek nem tanulhattak tovább, a gyerek neve mellett ott volt a „K” betű még az osztálynaplóban is. A kulákgyerekek kirekesztetté váltak, nagyon sok szülő tiltotta, hogy gyermeke kulákgyerekekkel barátkozzon. A „K” betű ott volt a beadási könyvön, ott volt a személyi azonosságot igazoló okiraton is.

Nekünk, utódoknak kötelességünk, hogy fejet hajtsunk, és megemlékezzünk az erről a sokat szenvedett középparaszti rétegről, amely az országért nagyon sokat tett. Emlékezzünk meg a kuláküldözés minden meghurcolt tisztességes endrődi és hunyai gazdájáról, mely emlékmű örök tisztelető számunkra, hogy ilyen többé ne forduljon elő.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Gyomaendrőd, 2020. június 28.

Ungvölgyi János s. k.
Endrődi Egyháztanács
elnök

Hírek, események a Kis Bálint Általános Iskolából

Rendhagyó ballagási ünnepség a Kis Bálint Iskolában

Kis Bálint Általános Iskola

A koronavírusjárvány terjedésének megakadályozása érdekében kihirdetett kormányzati bejelentéseket figyelembe véve, 2020. március 16-án az iskolákban bevezetésre került a digitális, tantermen kívüli oktatás. A megváltozott körülmények következtében, iskolánk a megszokottól eltérő módon szervezte meg a nyolcadikos tanítványok búcsúztatását. A heteken át tartó előkészületek után, kis csoportokban két napon keresztül vártuk a feldíszített osztálytermekben a végzős tanulókat. Szűk körben szervezett, bensőséges, szép ünnepel köszöntünk el ballagó diákjainktól. Az iskolai hagyományokat követve, a nevelőtestület és a Gyermekéért Alapítvány döntése alapján a 2019/2020-as tanévben is jutalmaztuk a legkiválóbb eredményeket elért nyolcadikos tanulókat:

- Gyomaendrőd Város Jó tanuló, jó sportolója elismerést vehetett át: Fekécs Noémi, Szunyog Hanna.

Német nemzetiségi díjat kapott: Kézi Zoltán

Kis Bálint-díjas: Uhrin Andor;

- a Kis Bálint Iskola kiváló diákja: Szilágyi Adrienn;

Uhrin Andor és az igazgatónő

- az év diákja: Bula Boglárka.

- Halász István-díjban részesült: Mertz Attila.

Hálásak vagyunk a gyermekek szüleinek, hogy nyolc évvel ezelőtt iskolánkat választották, bíztak bennünk, az általános iskolai évek alatt egyenrangú partnerként együtt tervezhet-

Tóthné Szabó Irén és az igazgatónő

tünk, szervezhettünk, tevékenykedhettünk velük. A 8.a osztályt Forgácsné Gyetvai Krisztina, a 8.b-t Ökrös Katalin, a 8. c osztályt Tóthné Szabó Irén vezették. Forgácsné Gyetvai Krisztina magyar-történelem szakos tanár, a 8.a osztály tanulói közössége és a szülők ajánlása alapján, az iskolavezetés, a DÖK és az alapítvány támogatásával elnyerte a Kis Bálint-díjat. Az intézmény munkatársainak kreativitása és rugalmassága tette lehetővé, hogy tanítványainknak színvonalas, méltó ballagási ünnepséget szervezzünk. Szeretettel búcsúzunk nyolcadikos diákjainktól, visszavárjuk őket a Kis Bálint Iskolába.

A Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola elnyerte az Oktatási Hivatal bázisintézménye címet

A Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola eredményes pályázata alapján a 2019/2020-as tanévben elnyerte az Oktatási Hivatal bázisintézménye címet. A megtisztelő címet azok a köznevelési intézmények viselhetik, akik magas színvonalú nevelő-oktató tevékenységükkel, gyermekközpontú pedagógiai gyakorlatukkal, innovációra nyitott szakmai-módszertani kultúrájukkal, követésre érdemesek, mintaként szolgálhatnak a hasonló típusú intézmények pedagógusai körében. Az intézmény a hálózati tanulás megszervezéséhez, a pedagógusok közötti tudásmegosztás támogatásához ☒ bemutató órák, tehetséggondozó versenyek, pedagógus továbbképzések lebonyolításához - korszerűen felszerelt épületeivel megfelelő infrastrukturális háttérrel biztosít.

Az Oktatási Hivatal Bázisintézménye cím megtszitelő mind az intézmény vezetése, mind a nevelőtestület tagjai számára, hiszen pedagógiai jó gyakorlataink bemutatásával, átadásával szakmai tudásunkat elmélyíthetjük, tovább fejleszthetjük.

Köszönet és tisztelet a szülőknek, gyerekeknek, kollégáknak...

A tantermen kívüli, digitális oktatás 2020. március 13-i bejelentése váratlanul, felkészületlenül érte az oktatás minden szereplőjét – pedagógusokat, szülőket, gyerekeket egyaránt. Első feladatunknak azt tekintettük, hogy mielőbb felvegyük a szülőkkel és tanítványainkkal a kapcsolatot, hiszen ebben a félelmekkel teli, bizonytalan helyzetben a tanév eredményes befejezésének érdekében, meg kellett közösen szerveznünk a távoktatás kereteit, a digitális oktatás leghatékonyabb, mindenki számára elfogadható módját. A mi iskolánkban két-három hét telt el, mire mindannyian - tanárok, gyerekek, szülők - belerázódtunk az új oktatási rendbe. A sikeres online oktatás megvalósításához, az egyensúly megtartásához napi szintű, sokoldalú kommunikációra, egyeztetésre volt szükség, – a fenntartó, a vezetők, a pedagógusok, a szülők és a tanítványok között. Büszke vagyok arra az elfogadó hozzáállásra, kitartásra, kreativitásra, amit a nevelők, gyerekek és szülők részéről tapasztaltam. Példaértékűnek tartom a nevelők közötti – iskolán belüli és kívüli – együttműködések is, az innovatív megoldások alkalmazását, az osztályközösségekben zajló folyamatos segítő, támogató párbeszédet. Túlzás lenne azt állítani, hogy a távoktatás tökéletesen működik, én azonban úgy látom, hogy ebben az embert próbáló, mindannyiunk számára ismeretlen helyzetben mindenki igyekezett tisztességesen, felelősséggel helytállni. A digitális eszközökhöz fűződő ismeretek elmélyítésén, gyakorlásán túl, az elmúlt két hónapban számtalan lehetősége adódott minden iskolahasználónak a tanulásra, a fejlődésre. Mindenkit – bennünket, pedagógusokat, tanítványokat, családokat - kreativitásra, rugalmasságra, türelemre, önuralomra, elfogadásra, alázatra, megértésre tanított ez az időszak. S talán most végre mindannyiunk számára világossá vált az is, hogy gyermekeink boldogulása első sorban jószándékú hozzáállásunkon, együttműködésünkön múlik. Csak közösen vagyunk képesek a mégoly nehéznek látszó feladatok eredményes megoldására. Tisztelettel megköszönöm a diákok, pedagógusok, szülők kitartását, lelkiismeretes, odaadó munkáját. A nyári szünetre kívánok mindannyiunk számára jó egészséget, pihentető és örömteli kikapcsolódást, feltöltődést.

Gyomaendrőd, 2020. június 15.

Köszönettel:
Ágostonné Farkas Mária,
intézményvezető

Megyei

híradó

Szeptember 5-én – amennyiben a járványügyi-helyzet engedi – ismét lesz Megyenap Békéscsaba főterén.

A Békés Megyei Önkormányzat 2016 óta minden év szeptemberének első szombatján szervezi meg a megyei összetartozás napját, a Megyenapot. A visszajelzések és a rendezvény alatt tapasztaltak alapján elmondható, hogy sikeres, sok megyében élőt megmozgató esemény várta az előző években az érdeklődőket. Nem volt kérdés, hogy 2020-ban is lesz Megyenap.

– A koronavírus-járvány miatt sorra maradtak el a rendezvények, fesztiválok és falunapok, kezdetben úgy tűnt, mi sem tudjuk megszervezni az ötödik Megyenapot. A sikeres védekezésnek köszönhetően azonban enyhültek a megszorítások, ezért úgy döntöttünk a szervezőbizottsággal, hogy elkezdjük megtervezni a szeptember 5-ei rendezvényt. Természetesen, amennyiben a járványügyi-helyzet úgy alakul, módosíthatjuk a most született döntést, de bízunk abban, hogy erre nem kerül sor – mondta Zalai Mihály, a Békés Megyei Önkormányzat elnöke. Hozzátette: a rendezvényre érkezők biztonsága érdekében meg kell hozni néhány szigorítást, az idei Megyenap kicsit más lesz, mint a korábban megszokottak, de igyekeznek mindent megtenni azért, hogy a kilátogatók jólérezzék magukat, megtalálják az őket leginkább érdeklő programokat.

– Már az előző években is kiemelt figyelmet fordítottunk a gyermekekre, hiszen ők a jövőnk, a legdrágább értékeink. Idén azonban még inkább központba helyezzük a legkisebbeket. A programok tervezését elkezdjük, még sok-sok egyeztetésre van szükség, hamarosan jelentkezünk a részletekkel – zárta szavait Zalai Mihály.

Trodalmi oldal

Rovatvezető: Polányi Éva

Fotó: Molnár Edit

95 éve született Nagy László

Görömbei András Nagy László költészete

A költői pályakezdés

Iszkáz és Pápa: gyermekkori élménykörök

Az, hogy az ember mikor és milyen családba születik, erősen meghatározza későbbi pályáját is. A sokat emlegetett első évtized döntő jelentőségét nem kell tagadni. Nagy László költészetében is szembeűnő a motivikus telítettség a gyermekkor világával. Művészetének gazdag családi érezettség az alaprétege. Az élményköltészet közvetlen vallomásossága akkor is kimutatható művészetében, amikor az áttételek, transzformációk lenyűgöző horizontot teremtenek föléje. A mélyen beléje vésődött gyermekkort – mint személyiségének felnevelő iskoláját is – tudatosan ápolta, feltűnően sokszor idézte. Későbbi éveinek megannyi eseménye alig kerül szóba írásaiban, sok-sok fontos személyes és közéleti küzdelme rejtve marad. Gyermek- és ifjúkora azonban saját vallomásaiból is szinte hiánytalanul előttünk áll, s a máshonnan szerzett információink is Nagy László visszaemlékezéseit nyomatékosítják.

Nagy László 1925. július 17-én született Felsőiszkázon. Bár a három Iszkázt – alsó, középső és felső – 1947-ben Iszkáz néven egyesítették, Nagy László a költészetbe F. előnévvel lépett. Sokáig úgy tudta, hogy július 14-én született, s ezt szerette volna is nagyon, mert úgy gondolta, hogy ha a Bastillebörtönt 14-én döntötték le, illetett volna ezen a napon kezdenie életét, de az előkerült anyakönyvi kivonat – legendaképződésre alkalmatlanul – 17-ét mutatott. A legnagyobb paraszti

munka, aratás idején jött a világra, így keveredett el születési dátuma a sok tennivaló között. Szemléletében mindig van valami színező, megemelő, részletezéssel mitikusá növesztő jelleg. Születését is úgy részletezi, mintha jelentőséget tulajdonítana az apró körülményeknek is. Szülei középparasztok voltak, iszonyú küzdelmet vívtak a földdel és a földért. Nem akartak belenyugodni nincstelenségükbe, éjjel-nappal dolgoztak. 1924-ben ők is vettek öt holdat az Apponyi-birtokból, de aztán húsz éven keresztül nem tudták az árát kifizetni, a kamatokért kellett gürcölniük. Nagy László születése előtt édesanyja az új termés helyét készítette, a kamrát és a padlást saralta, s úgy elfáradt, hogy alig maradt ereje: „Vállam is igen széles volt, ezért jöttem nehezen világra. Sok vért vesztett, s ha nincs a jó bába néni, már akkor meghalunk. Kínjáért hála-képpen jó gyerek voltam, míg lábra nem álltam. Később annyira csintalan s féktelen, hogy naponta nevezett az isten ostorának.” Gyerekkoráról Nagy László sok-sok felejthetetlen emléket őrzött meg. [...]

Keménységet, szívósságot tanult Nagy László Iszkázon. A falusi rend évezredes szokásokat örökített tovább. Organikus paraszti kultúra működését tapasztalhatta ő is: a munka becsülését, szigorú erkölcsi rendet. „Az erkölcsi követelmények nagyon kemények voltak nálunk” – emlékezik később. A falu erkölcsi normarendszere az élet minden mozzanatára kiterjedt, „az teljesség volt, a munka, etika, játék, szórakozás alkotott egységet”. Olyan világ volt ez, melyben minden meghatározott rend szerint működött és ítéltetett meg. Születés és halál, munka és játék egyaránt fontos benne. Mindennek megvolt a maga ideje, s a gyerekek elsajátították a szülőktől az élet minden fortélyát, nem voltak előttük titkok. Ahogy az évszakok rendje folyt, úgy tárulkozott eléjük az élet. Nagy László mélyen magába véste ezeket az élményeket, a természet, az évszakok változása nagyobb törvények részesévé tették, élete közvetlenül függött az időjárástól. Sok-sok korai versét ihlette a szárazság vagy tartós esőzés, az évszakok változása. Ebbe a körforgásba kapcsolódott az ünnepek szerint szertartásosan tagolódó szokásrend is. Nagy László katolikus családban nőtt fel, a katolikus liturgia elemei alakították napjait. Templomba járt, imádkozott, ministrált, bérmálkozott. A szeptember eleji iszkázi búcsúra, ha csak tehetette, később is hazajárt. A búcsú Mária napján volt, a Mária-kultusz sok-sok eleme elevenen élt gyermekkorának világában. De a húsvét liturgiája, a választott ünnepeként emlegetett karácsony is mély nyomokat hagyott benne. Ezeknek szakrális értelme éppúgy hatott, mint a körjük épült szokásrend: a húsvéti tojásfestés vagy a karácsonyi pásztorjárás, betlehemezés.

Iszkázon a katolikus ünnepek és az ősi, pogány eredetű szokások, kultikus ünnepek együtt, elkeveredve éltek. „Átkozott és babonás, konzervált őskori szokások közé születtem a Bakonyalján. Ott nevelődtem mesék és balladák közt, a bájolók parancsoló ritmusában, a házra támadó regősénekek niagarájában. Verseim néhány vonása innen való.” Iszkáz modellszerűen mutatja a folkloristák ama megállapítását, hogy a kereszténység a maga ünnepkörét a pogány szertartások aszimilálásával alakította ki. A téli napfordulóhoz kapcsolódó pogány kori regölés a karácsonyi ünnepkör része lett. „A ka-

rácsonyi ünnepkör szokásai a lucázás, a pásztorolás, a betlehemezés, a regölés, az újévi korbácsolás, a háromkirály-járás. Az ősi, pogány kori világkép és a keresztény hit elemei keverednek egymással, varázslat és ima, szerelmi bájolás és anyagi jókívánság olvad össze bennük." Nagy László is részt vett ezekben a kultikus játékokban, átélte misztériumukat. Verseiben majd a regölés mozzanatai, az ősi erőnekek dinamikája, a mágikus szóhit elemei gazdagon továbbélnek. Hasonlóképpen a keresztény motívumok: az áldozat, feltámadás, születés, megfeszítés, angyalok, szakrális kifejezések. A népköltészet és általában a folklór együtt él a vallásos elemekkel. Az örökké imádkozó „bolhakaszárnya"-nagymama gyönyörűen énekelte a balladákat. A népi és keresztény képzeletkincs szétválaszthatatlanul fonódott össze, az ősi kultikus szokásoknak kialakult a keresztény változatuk is. A falusi tudatvilág titkos erők, szellemek működését is ismerte. Félelmek, sejtelmek és fohászok, átkok éltek együtt. A természet zordságát, az időjárás kegyetlenségét Istennek tulajdonították. „A mesét úgy fogtuk föl mint valóságot, éppen ezért féltünk is. Ha zúgott nálunk a

kémény, a szélső házban laktunk, akkor mindjárt az ördögökre gondoltam. Boszorkány hírében állt a faluban néhány ember, asszony, ezekre is félelemmel néztem. Félttem a gyerekevő disznótól meg a haláltól. Apám, ha a mezőn feledte, mondjuk, a kaszáját, akkor, ha elmentem érte este későn, félttem, hátha találkozom ilyen alakokkal, esetleg egy másik kaszással, a halállal." Mindezeket a hiedelmeket a felnövekvő gyermek legyőzte, de a képzetkincs s a mögöttük meghúzódó tapasztalatkör, szokásrend maradandóan költői élményévé vált. Iszkáz a maga módján gazdag világot adott Nagy Lászlónak: munka, erkölcs, természetélmény, folklór és kereszténység elemei a döntőek, ezekhez járulnak a diákévek művészi ösztönzései s a háború dermesztő élményei. A közvetlen látvány mögött másféle erők működése indult meg Nagy Lászlóban. Pestre már nagyobb igénnyel ment: gazdag, de zártkörű falusi élményvilágának akart szellemi boltozatot építeni. Ösztönzői között már a küldetéses magyar költők voltak az első helyen. Nyilvánosság elé csak később, 1947 karácsonyán lépett, a Valóság, a népi kollégisták folyóirata mutatta be.

Nagy László

TÁNCBELI TÁNC-SZÓK

A Bartók-táncgyűttes használatára

I

Nem vagyok jó, nem vagyok jó senkinek

Rámugatnak égiek és földiek

Táncra lábam, kutya a föld, eb az ég

Jó lennék majd, égetőn ha kellenék

Jó voltam én, jó voltam én ezelőtt

Szivárvánnyal írtam be a levegőt

Átváltozott gyászfekete szalagra

Hétrét kéne görnyedeznem alatta

Fáj a szívem, kimutatnom nem lehet

Majd meggyógyít, aki szívből megszeret

Táncra lábam, kutya a föld, eb az ég

Hadd mulatok, mikor sírnom illenék

II

Kutya a föld, eb az ég

Sehol semmi menedék

Ne is akarj menedéket

Amíg benned zeng a lélek

Most rúgjon a sarkad szikrát

Égesd el a világ piszkát

Aki bírja, kipirosul

Még a csúf is kicsinosul

Forgasd ide, oda is

Lángoljon a szoknya is

Elköltözni csúnya volna

Deszka közé csomagolva

Mert mibennünk zeng a lélek

Minket illet ez az élet

III

Ez a világ ellobban

Ölelj engem mégjobban

Hajamtól a sarkamig

Hajnalig, de hajnalig

Nem hajnalig, örökig

Szakadatlan örömig

IV

Oda menjünk, ahol kellünk

Ahol nekünk öröm lennünk

Hol a csókok nem csimbókók

Nem hálóznak be a pókok

Aki minket meggyaláz

Fárassza el azt a frász

Jó habosra hajtsa meg

Talonnak se tartsa meg

Aki minket meggyaláz

Cyötörje meg azt a láz

Pokol legyen lakhelye

Égjen el a tüdeje

V

Én is nyitok arany torkot

Mint a rigó, úgy rikoltok

Csapkodom a nyári zöldet

Átnyilalok eget, földet

Én is akit megtalálok

Pántolok rá aranypántot

Úgy szeretem, úgy szorítom

Én sohase szomorítom

Egészségről-betegségről

Kedves Olvasók! A júliusi lapszámunkban két, régóta ismert gyümölcs fogyasztásának szervezetre gyakorolt előnyös hatásairól szeretnék részletesebb leírást adni. Remélem érdekes információkat osztok meg az elektromos lapok sorait böngésző Olvasókkal.

Meggy (Prunus cerasus)

A meggy régi idők óta ismert, csonthéjas magvú gyümölcs; kedvelt volt már az ókori Perzsiában, de fogyasztása ismert volt az ókori Egyiptomban, Kínában és Görögországban is. A meggy a Földön mindenütt elterjedt, széles alkalmazkodóképességű gyümölcsfaj; származási területe Észak-Indiától a balkáni országokig terjed. Magyarországon nagy termesztési és fogyasztási hagyománya van, az alma után a második leggyakrabban termesztett gyümölcs. Ha-

zai nemesítések eredményeképpen a magyar meggyfajták számos külföldi országban kedveltek, magas beltartalmú, keserűanyagtól mentes termékek.

100 gramm meggy 52 kcal energiát-, 0,4 gramm zsírt-, 0,8 gramm fehérjét, 11 gramm szénhidrátot, szerves savakat, ásványi anyagokat és vitaminokat tartalmaz. Rosttartalma jelentős, 100 gramm gyümölcs 4,2 gramm rostot tartalmaz. A meggy szénhidrát tartalma alacsony, melynek jelentős mennyisége a sejtek által jól hasznosítható glükóz és fruktóz. A szőlő után a meggy glükóz tartalma a legmagasabb, 100 gramm termés 6,1 gramm cukrot tartalmaz. Almasav-, borostyánkősav-és citromsav tartalmának köszönhetően a fekete ribizli után az egyik legsavasabb gyümölcsünk. A meggy 17 féle antioxidáns tulajdonságú vegyületet tartalmaz, mint pl. melatonin, ellagsav és különböző flavonoidok (antocianinok és fenolsav). Emiatt a meggy daganatellenes, szív-és érrendszert védő, öregedésgátló és a sejtek DNS-állományát védő tulajdonságú gyümölcs. Tumorelles hatása magas vitamin-, rost-és ásványi anyag tartalmának is köszönhető.

A meggy gyulladásgátló hatású, mert gátolja a gyulladáshoz vezető folyamatokban kulcsszerepet játszó COX-1 és COX-2 enzimek működését és a prosztaglandinok termelődését. Gátolja a fehérvérszámot, a monocytákban, az autoimmun gyulladásért felelős jelátviteli folyamatok aktiválódását.

A meggy a daganatos és a gyulladáshoz vezető betegségek kialakításában résztvevő gének működését gátló vegyületeket tartalmaz, ezek a vegyületek csökkentik az érleléshez szükséges kialakulását is.

A gyümölcsben lévő vegyületek csökkentik a koleszterin-és triglicerid-szintet, a glükóz szintézis és-kibocsátás csökkentésével vércukor-szint kiegyenlítő hatásúak; a meggy fogyasztása előnyös metabolikus-X-szindrómás betegek esetében.

A tartós meggyfogyasztás ideje alatt aktivizálódnak a szervezet méregtelenítő enzimeit és csökken a vér húgysav szintje.

A meggy vegyületei antioxidáns tulajdonságúak, védik az idegrendszert az oxidatív stressztől és a meggy rendszeres fogyasztása csökkenti az Alzheimer-és a Parkinson demencia kialakulásának valószínűségét.

A meggy magas antocianin és fenol tartalma révén hatékonyan csökkenti az izom-és ízületi gyulladás tüneteit. A meggy antocianin tartalma magasabb, mint a fekete áfonyáé; egészségre kedvező hatású fenol vegyületeket is jelentős mennyiségben tartalmaz, ez a kedvező összetétel a meggy előnyös élettani hatásait

fokozza.

A meggy fogyasztása előnyös székrekedés és alacsony vérnyomás fennállása idején.

Összefoglalásképpen elmondható, hogy a rendszeres meggyfogyasztás révén csökken az ízületi-és izomgyulladás, a szív-, érrendszeri-és daganatos betegségek, a metabolikus-X-szindróma és központi idegrendszeri degeneratív betegségek kialakulásának valószínűsége.

A meggy érési ideje a május-júliusi hónapokra tehető.

Görögdinnye (Citrullus lanatus)

A legkorábbi hieroglif írással rögzített feljegyzések a görögdinnyéről az ókori Egyiptomból származnak, de már a X. században termesztették Kínában és a XIII. században mór hódítók révén került Európába.

A görögdinnye a kabakosok családjába tartozó, Dél-Afrikából származó növény, sokan gyümölcsnek tekintik, természetesen kailag azonban zöldség.

A görögdinnyének nagyjából 500 fajtája van; az érett dinnye kiválasztáskor sima, mindenütt szép zöld, kopogtatásnál mély hangja van és a kacs elszáradt.

A görögdinnye 90 % vizet, kevés kalóriát, zsírt és szénhidrátot

tartalmaz. 100 gramm dinnyének 29 kcal az energia, 0,5 gramm a fehérje, 0,2 gramm a zsír, 6,5 gramm a szénhidrát tartalma. A dinnye gazdag B-, E- és C vitaminokban, nagy mennyiségben tartalmaz szelén, foszfort és cinket.

A termék fogyasztása magas víz-, rost-és ásványi anyag-, alacsony kalória tartalom miatt ajánlott diétáknál. A görögdinnye diéta 1-3 napos lehet, kiegészíthető sovány tejtermékekkel, zöldségekkel és teljes kiőrlésű kenyérral.

Magas víz-, kálium-, magnézium-és ásványi anyag tartalma miatt kiváló vízhajtó, béltisztító, méregtelenítő és immunerősítő hatású.

A paradicsom után a második leggazdagabb likopin forrás, mely kiváló antioxidánsként segít a daganatos és szív-, érrendszeri betegségek megelőzésében; az UV-sugárzás ellen véd, így csökkenti a bőr öregedési folyamatait. Rendszeres görögdinnye fogyasztással csökkenthető a mell-, a tüdő, a vastagbél-és a prosztatarák kialakulásának valószínűsége.

A görögdinnye húsában és héjában citrullin található, ami a szervezetben argininné alakul. Az utóbbi egy esszenciális aminosav, ami az értágító tulajdonságú nitrogén-oxid képződésének elősegítésével potencia fokozó és vérnyomás csökkentő hatású.

A termék fogyasztása kedvező hatással van az emésztő rendszer működésére, csökkenti a lázat, a légúti panaszokat és az ízületi gyulladást.

A görögdinnye szezon július elején kezdődik és szeptember elejéig tart.

Forrás:

<https://magyarmezogazdasag.hu/2016/02/10/meggy-szupergyumolcs>

<https://www.vital-force.hu/hirek/dinnye-jotekony-hatasai/>

SPORT

Nagy az igény a bajnokságok feltöltésére

A Magyarországon kialakult járványhelyzet a megyei szintű labdarúgó-bajnokságokban ellehetetlenítette azt, hogy a csapatok a sportpályán zárhassák le az évet. A kialakult kényszerhelyzet és az igen hosszú holtidő jó alkalmat teremtett arra, hogy a megyei igazgatóságok a következő évi kiírásokat elrendezhessék. Évek óta visszatérő országos probléma, de kiváltképp igaz ez Békés megyére, hogy a megyei I. osztályú bajnokság létszáma már a kritikus alá süllyedt. Ebben a bajnoki szezonban nyolc csapat versengett az első helyért, de a Körösladány NB III-as szerepvállalása miatt tovább karcsúsodik a mezőny, ami már komolytalanná teheti a pontvadászatot. A megyei bajnoki osztályok létszámának feltöltésére országosan nagy igény mutatkozik. Békésben kardinális kérdés az első osztály bővítése, hiszen az alsóbb osztályokból csak ez esetben lehet csapatokat feljebb léptetni. A megyei igazgatóság tárgyalásokat folytat a csapatokkal, hogy a 2020-21-es szezonban legalább tizennégy csapat induljon a megye I-ben, ehhez keresik is a szükséges jogi keretet. Ha sikerül az első osztályt feltölteni, akkor az alsóbb osztályokat ennek mintájára szabják át.

A megyei igazgatóság kihasználva a kényszerpihenőt átfogóbb kísérletet indított, klubvezetőket, csapatokat kérdezett meg terveikről, álláspontjukról az első osztály bővítésének lehetőségéről. Mivel egyik osztály sem tudta befejezni a bajnokságot, így sem feljutó, sem kieső nincs a csoportokban. Az első osztályba vezető út most minden csapat számára biztosított akár a harmadosztályból is. Mivel egyik csoportból sincs kieső, így a felfelé áramlás alapját mindenhol az első osztályba fellépők jelentik, hiszen csak így keletkeznek üres helyek a különböző bajnoki csoportokban.

Az igazgatóság tizenkét csapatot kérdezett a magasabb osztályú szerepvállalásról. A megkérdezettek közül hatan elzárkóztak a magasabb osztályban való részvételtől, anyagi és személyi feltételek hiánya miatt. Hatán viszont erősen gondolkodnak az indulásról, természetesen ismerni kellene még több részletet és feltételt. A megkérdezettek között volt a Gyomaendrődi FC

vezetése is. Vinkovics Attila, az egyesület elnöke a következő képen foglalta össze mondandóját: „Látnánk fantáziát a megyei I. osztályú szerepvállalásban, hiszen a feltételek adottak, a saját nevelésű fiataljaink további fejlődésének is ez lenne a záloga. Amennyiben sikerülne alaposan felduzzasztani a mezőnyt, abban az esetben hajlanánk az indulás felé. Az viszont alapvetően szükséges, hogy több hasonló szintű csapat legyen, mellyel szemben valós eséllyel vehetnénk fel a harcot. Sok múhat persze az önkormányzati támogatáson is, jó lenne elérni, hogy változatlan maradjon, de a település vezetése sincs könnyű helyzetben a kialakult vírushelyzet miatt.”

Amióta a járványügyi intézkedések lehetővé teszik, a gyomaendrődi labdarúgók háza táján rendszeressé váltak az edzések. Kezdetben a keddi és csütörtöki napokon kisebb csoportokban végezték a munkát, újabban viszont már közösen gyakorolnak. A „home office” és a digitális oktatás miatt a fiatal játékosok döntő többsége idehaza tartózkodott. A karantén időszakban nekik nagyon hiányzott a labda és a mozgás, ezért is kezdődtek újra az edzéseket, amint az egészségügyi helyzet ezt megengedte. Az edzéseken a játékot tartalmazó foglalkozásokra tucatnál több labdarúgó járt le az Erzsébet ligeti létesítménybe. Jelenleg nem tudható pontosan mikor indul és milyen létszámmal az új idény. A tervek szerint június végétől megkezdődik a tényleges felkészülés, heti három gyakorlással, plusz egy tesztmeccsel az új idényre. A vezetőség úgy kalkulál, hogy 14 csapatos mezőny esetén a megyei I. osztályba nevez, mert így lennének hasonló szintű riválisok. Ehhez persze magasabb szintű edzőmunka szükséges, amit a játékosokkal is egyeztetni kell. Mindez egy játékos-értekezletet keretében valósulna meg, melyen minden labdarúgó elmondhatná véleményét az emelt szintű munka és az osztályváltás kapcsán. Ha összejön a magasabb osztály, a csapat számára ez jelenthetné a továbbfejlődést, ha viszont megghiúsul, akkor is a célok között szerepel a legalább egy osztállyal magasabb szintre lépés.

Fülöp Zoltán

ASZTAG

- szabadban tárolt, tartósan összerakott, cséplésre vagy nyomtatásra váró gabona (elsősorban búza) -

Hazai zöldségeket az asztalokra!

Folytatom az előző hónapban megkezdett gondolatmenetet, noha már korábban is írtam e témában. Az elmúlt egy hónap alatt is sok hírt olvashattunk a megnyíló termelői piacokról és jómagam gyakori piaclátogatóként is tapasztalom a helyi termékek iránti keresletet. A legnagyobb reklám Miniszterelnök Úrtól származik, akinek saját kovászos uborka bemutatása biztos megnövelte az uborka iránti keresletet. Dr. Nagy István agrárminiszter népszerűsítő országjárásain túl, egy július közepén életbelépő rendeletet is hozott, miszerint a gyümölcsnél és zöldségnél egyaránt jól láthatóan fel kell tüntetni a származási ország megnevezését. Korábban már több helyen szóvá tettem, hogy a hipermarketekben ezt egyszerűen úgy oldották meg, hogy „lásd a csomagoláson”. Ha valaki úgy olvassa írásom, hogy közben arra gondol, na!- egyszer lássam meg, hogy nem hazait vásárol miközben itt papol. Természetesen a piac nyitott, ami azt jelenti, hogy meg kell és lehet kóstolni egy más országból származó gyümölcsöt, zöldséget, de ami biztonságosan és jó minőségben itthon terem abból a hazait fogyasszuk. Itt jut eszembe, hogy középiskolás koromban a különböző növényeknél le volt írva, hogy az ország melyik termőterületén termesztik. Emlékezetem szerint a lencse termesztési helye a Duna-kanyarban Kis-oroszi környékére esik. Szerencsekereső újévi levesünk hüvelyesének csomagolásán mindig azt látom, „Származási ország: Canada”.

A zöldségek termesztése egyszerűbbnek tűnik, mint a gyümölcsöké, hiszen sok zöldség akár az erkélyen is termeszthető és a szükséges ismeretek az internetről is beszerezhetők, természetesen nem a nagyüzemi, az országot ellátó mennyiségekre gondolok. Fontosnak tartom azonban megjegyezni, hogy az iskolakertek nagy lehetőséget adnak, hogy már a gyermek el-sajátítsa a zöldségkertészet alapjait. Nem kívánok ismétlésekbe bocsátkozni, hiszen írtam már erről, sőt a vidokronika.hu televízió keresztül a csorvási példát is bemutattam.

A teljesség igénye nélkül írok néhány zöldségféléőről. A gyökérszöldségek mindenki előtt ismertek. A petrezselyem gyökerét (fehérrépa) mindenki ismeri és tudja, hogy a sárgarépa leveles szára nem élelmiszer, szemben a zeller levéllel, melynek gumója is hasznos fűszer. Apró magvú növények, ezért iskolakertbe nem nagy mennyiségben javaslom, de aki piacról szerzi be az említett növényeket azoknak sem árt egy-egy tő zellertövet és petre-

zelyemtövet a leveléért tartania. A zöldségespolcokon először jelennek meg a spárgafélék, mire sokan azt mondják csak akkor szeretik a spárgát, ha a kakas lába van vele megkötve. Háztáji termesztése nem jellemző, de sok tápelemet tartalmazó fontos haszonnövény.

Egy fontos növény családról szeretnék írni, a hüvelyesekről. Ide tartoznak a borsótól a babon át az a sok nagy magvú növény, melyeknek termesztése egyszerű, a kezdők (iskolakertek, falura költözők) hamar megtanulhatják a termesztésüket és hamar sikerélményhez jutnak. Sokszor elhangzik, gasztronómiai műsorokban, hogy finom cukorborsó levest készítettem! Itt tisztázni kell, hogy a zöldfogyasztású borsónak három típusát ismerjük, a kifejtőborsót és a velőborsót kifejtjük, míg a cukorborsót hüvelyével együtt készítjük el. Ha valaki felesborsót vásárol és főz a füstölthúshoz, az a borsó a száraz hántolt magból készül. A babfélék is a hüvelyesek nagy családjába tartoznak. Hosszú időn keresztül lehet vetni zöld fogyasztási célra a babot, melyet zöld illetve sárga hüvelyű formában ismerünk. Vannak olyan fajták, melyek megérve száraz fogyasztásra is alkalmasak, de legtöbbször külön választjuk a két termesztési célt. A legutóbb Olaszországból származó szárazbabot vásároltam. Itt jegyzem meg, hogy minden hüvelyes, akár zöldfogyasztású, akár a már érett termésű technológiája tökéletesen gépesített, tehát semmi akadálya annak, hogy hazait fogyasszunk.

Nap, mint nap használjuk a hagymát. Lehet egyévesen magról termeszteni, de jobb a két éves termesztés, mikor első évben dughagyma, majd második évben lesz az étkezési hagyma. Legyünk büszkék a makói hagymára, mely igazi hungarikum.

Egy igen fontos növényünk a burgonya. Sokat hallunk róla, hogy túl sok termelt vagy behozatalra szorulunk, holott kiváló magyar fajtáink vannak és öntözéssel a termelés biztonsága megteremthető. A napokban egy bolti beszélgetésre lettem figyelmes, ahol az egyik vásárló ismerősével közölte, hogy neki a 199 Ft-os burgonya is drága. Eszembe jutott egy szakmabeli jó barátom néhány évvel ezelőtti mondása. Nem éri meg burgonyát termelni, ha kilónkénti átvételi árért legfeljebb egy üveg ásványvizet lehet kapni.

A paprikáról és a paradicsomról elmondható, hogy egész évben hozzá lehet jutni, de ha valaki saját maga termeszt vagy egy biztos helyről vásárolja a hazait, az tud különbséget tenni. Kiváló paprika fajtáink vannak, sok tájfajta kiváló aromával és betegségeknek ellenállóan, de a divat az divat. Könnyebb hozzájutni a chilihez, mint a cseresznyepaprikához vagy a macskapiros, macskasárga fajtákhoz.

Sok tökféléőről lehetne még írni és az akár erkélyládákban is megtermő fűszernövényekről.

Írásom végén megkövetem a csak növényi táplálékot fogyasztókat, mert hiszen ők azok akik, ha termelik, ha vásárolják törekszenek az öko/bio módon termesztett termékekre és nem hús mellé képzelik el a zöldségeket, hanem teljes ételt tudnak húsmentesen készíteni.

Gyomaendrőd, 2020. 06. 29.

Várfi András
agrármérnök

METAL STOP
KERÉKPÁRÜZLET ÉS
ÉPÜLETGÉPÉSZET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szervíz

- Tornádó elektromos kerékpárok,
- gázkészülékek, kazánok,

- radiátorok,
- csövek, szerelvények.
- hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
- Led TV-k, porszívók
- háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika,
- szegek, csavarok, zárok, lakatok,
- fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
- **ZÁRTSZELVÉNYEK, TÉRHÁLÓK, ESŐCSATORNÁK és FÜSTCSÜVEK kedvező áron!**
- **kerékpárok JAVÍTÁSA - SZERELÉSE!**

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909

Hitellelőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

GYOMAI TEMPLOMBÚCSÚ

2020. június 20-án volt a gyomai Jézus Szíve-templom búcsú-ünnep. A szentmise főcelebránsa Ft. Kiss Imre szarvasi esperesplébános volt a környékbeli papság közreműködésével. Szerencsére az időjárás lehetővé tette a szentségi körmenet megtartását. A szentmise a himnuszok eléneklésével zárult, majd a gyomai egyházközség hívei a Don Bosco közösségi házban szeretetvendégségre várták a megjelenteket.

Viharsarki vitézek

Bimbó Lajos vagyok, a Viharsarki Vitézek kapitánya. Szeretném az Önök figyelmébe ajánlani a Viharsarki Vitézek amerikai-futball-csapatát, amely ugyan gyulai székhelyű, de megyei együtt-tesként funkcionál. Ennek megfelelően Gyomaendrődről is várjuk játékosok jelentkezését, ahogy a megye minden részéről is.

Köszönettel:
Bimbó Lajos

<https://www.gyulaihirlap.hu/132005-fegyverbe-szolitottak-a-csapat-tagjait>

BARNA TOJÓTYÚK 650 FT/DB, EGY-ÉVES JÓL TOJÓ 20 DB-TÓL INGYEN SZÁLLÍTÁSSAL MEGRENDELHETŐ.

TEL.: 30/8602627

AGRO ÁRUHÁZ

Tisztelt vásárlóim!

Tavaszi ajánlataim:

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- kandallók, szeneskályhák
- kályhacsövek, szeneskannák
- biobrikett tüzelők, begyűjtő kockák
- üstházak, zománcozott üstök, gázégők
- üvegdemizonok, borosüvegek
- bor- és cefreelésztők, pektinbontók
- műanyagbordók, műanyagkannák
- fejszék, balták, kéziszerszámok
- őszi műtrágyák, virágföldek, cserepek
- munkavédelmi cipők, csizmák, kesztyűk
- csavarok, szegek, zárok, lakatok stb.
- fóliák, zsákok, takaróponyák

Várom kedves vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

Hunyai búcsú - húsz éve volt az alapkövetétel

- folytatás a címlaptól -

A Rózsahegyi Iskola hírei

RENDRHAGYÓ TANÉVZÁRÁS

Március 16-tól a tanév végéig iskolánkban is tantermen kívüli oktatás folyt. A ballagó diákok videó felvételeken búcsúztak el az iskolától, a tantestület is így köszönt el a gyerekektől. Csak a tanévzárás utáni közös táborozáson volt alkalmunk a személyes találkozásra. Sajnáljuk, hogy ilyen, rendhagyó módon kellett a ballagást lebonyolítani. Nem maradt el a nyolc év alatt kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók jutalmazása.

Gergely diák-díjat kaptak:

Keresztes Fanni, Dinya Zsóka, Varga Mirtill Amina

Az idén a közös tanévzáró ünnepség is elmaradt, a bizonyítványokat az osztályfőnökök osztották ki a tanulóknak.

Gyomaendrőd Város Önkormányzatának „Jó tanuló, jó sportoló” díját Toldi Balázs polgármester úr adta át a díjazottaknak:

Botos Lujza 4.a, Sztvorecz Gréta 5.b, Mészáros Viktória 7.a, Gellért Milán 7.a osztályos tanulóknak.

Oklevelet és könyvjutalmat kaptak a kitűnő tanulók és azok, akik a sport, vagy más területen kiemelkedő

Keresztes Fanni

Varga Mirtill Amina

Dinya Zsóka

teljesítményt nyújtottak, összesen 55 fő.

Pedagógus nap alkalmából a Gyulai Tankerületi Központ elismerő oklevelét vehették át Hanyecz Ildikó és Kolohné Mikó Magdolna tanítók, fejlesztőpedagógusok és Tímárné Tóth Adrienn iskolatitkár. Köszönjük a munkájukat, gratulálunk az elismeréshez!

Köszönjük a pedagógusok, szülők, tanulók együttműködését, megértését, kitartását a tantermen kívüli oktatás megvalósításában. Bízunk benne, hogy szeptemberben minden úgy lesz, ahogy megszoktuk, ahogy szeretnénk.

Mindenkinek kellemes nyári szünetet kíván a Rózsahegyi iskola tantestülete.

További információk az iskola honlapján: www.rozsahegyiiskola.hu

Trianon 100. - Hunya

A képek: Soczó Géza

Trianon 100 éves évfordulóján, 2020 június 4.-én de. 10 órakor Hegedűs Roland polgármester úr az évforduló alkalmából készült emléktáblát avatott a hunyai művelődési háznál. A polgármester úr koszorúzása után Jakab Zoltán Tibor hunyai plébániai kormányzó felszentelte az emléktáblát. Aznap 16.32 perckor 5 percre megszólaltak a hunyai harangok is a keresztény gyökerekből táplálkozó nemzeti összetartozás kifejezéséeként, az igazságtalan és sok szenvedést okozó eseményre emlékezve. Valamint hálából azért, hogy napjainkban békében és szabadon, határoktól függetlenül erősíthetjük és gazdagíthatjuk nemzeti összetartozásunkat és építhetjük kapcsolatainkat a környező népekkel.

